

Preoblikovanje KS Poljane

Delovna organizacija Hermes, katere dejavnost je poleg zastopanja tujih firm tudi notranja trgovina, je s Samoupravnim skladom za razvoj gospodarstva občine Litija sklenila samoupravni sporazum in na ta način postala soustanovitelj nove delovne organizacije v Litiji. S tem samoupravnim sporazumom sta soustanovitelja uredila medsebojne pravice in obveznosti v zvezi z delovno organizacijo v ustanavljanju, katere začasna firma je PKT – Litija – v ustanavljanju.

Januarja so se sestali razširjeno predsedstvo KK SZDL Poljane, akcijski odbor za preobrazbo in preoblikovanje krajevne skupnosti, delovna skupina za izdelavo analize in predloga, svet ZK, predsedniki TO SZDL, sekretarji OOK, predstavnik ZSMS in iniciativni odbor za TO SZDL Hradskega naselja, in sklenili občanom in delovnim ljudem predložiti pobudo za preoblikovanje KS Poljane v dve krajevni skupnosti. Delo je steklo in v sedanjih fazah potekajo razprave v okvirih družbenopolitičnih organizacij, v organizacijah sindikatov po delovnih organizacijah na tem področju in hišnih svetih. Ta predrazprava, ki naj bi dala konkreten predlog, naj bi bila zaključena do 15. marca, potem pa bodo o tem razpravljali zbori občanov.

In kje bo potekala meja med obema krajevnima skupnostima? Prva možnost je meja po Roški cesti, Živnozdravski cesti do Ljubljane.

Pri tej se bo treba v razpravah s kraji odločiti, ali bo Hradskega vas šla kot celota v eno krajevno skupnost ali pa se bo delila. Po drugi varianti naj bi meje potekale po Poljanski, čez Ambrožev trg, po Kapusovi ulici, mimo Kasarne maršala Tita in ob nabrežju Gruberjevega kanala. Kot vse kaže doslej, pa bo obveljala prva varianta.

KS Poljane šteje okoli 6500 krajanov. Stari del je bolj redko poseljen, tam naj bi kmalu začeli graditi tudi novo sosesko CS 4 – Nove Poljane, kamor bo prišlo živeti še 3000 novih krajanov. Z razdelitvijo po prvi varianti bi tako v obeh krajevnih skupnostih živelo

približno enako število ljudi. Tudi glede imena še ni enotnega mnenja, morda bodo Zgornje in Spodnje Poljane.

Nova KS bo tudi bdela nad razvojem nove soseske CS4, da bo zaživel.

Do dvajsetega marca bodo sprejeli sklep o razpisu referenduma, medtem pa je treba opraviti še kadrovske priprave glede na volitve v samoupravne organe skupščine, sveta in komisij. Po vseh dogovorih naj bi razdeljeni krajevni skupnosti začeli delovati okoli petnajstega junija. Delegacija KS bo do oktobra skupna, šele potem bodo volitve za novo. Zaenkrat bosta

krajevni skupnosti imeli tudi skupne prostore za večje seitanke, kulturni center, skupen športni park, pa tudi društva bodo ostala nerazdeljena. Tudi krajevni praznik – trinajsti oktober naj bi ostal skupen. Zaenkrat obstaja nekaj možnosti, kje bo sedež druge krajevne skupnosti.

Z delitvijo KS Poljane na dve krajevni skupnosti bodo rešeni problemi na področju splošne ljudske obrambe, hišne samouprave in drugod, dobili pa bosta tudi vsaka svoj značaj – v eni bodo prevladovala organizacije združenega dela, v drugi pa šole – srednje, višje in seveda osnovne.

D. MAROLT

Upokojenci so aktivni člani KS

Lani aprila so v krajevni skupnosti Kolodvor ustanovili društvo upokojencev, ki danes šteje tristo članov. Kljub temu, da je društvo še mlado in da je vanj vključenih pravzaprav malo upokojencev, saj jih je v tej krajevni skupnosti okoli tisoč, je društvo v letu dni že poiskalo primerne oblike dela. Tako so ugotovili na letni skupščini Društva upokojencev Ljubljana Kolodvor, ki je pred nekaj dnevi tekla v prostorih krajevne skupnosti Kolodvor, kjer ima društvo zaenkrat svoj sedež.

V nadaljnjem delu je skupščina sprejela finančno poročilo za leto 1979 in finančni plan za leto 1980. V poročilu izvršnega odbora društva za leto 1979 je bilo poudarjeno, da izvršni odbor ne more vsega dela opraviti sam in zato vabijo k sodelovanju vse tiste,

ki so pripravljeni delati, saj je celotna dejavnost društva odvisna od vseh njegovih članov. V prvem letu so organizirali dva izleta, eno predavanje, organizirali so obisk operne predstave, obiskali so Kartonažno tovarno, bili so na sprejemu pri predsedniku SZDL, nagradili so tri učence osnovne šole Tone Čufar s knjigami, za novo leto pa so obiskali tudi upokojence, ki so stari nad osemdeset let in jih obdarili.

V predlogu programa društva za leto 1980 je ena bistvenih točk pridobitev novih prostorov in njihova ureditev. OZD Tehnika jim je že obljubila prostore, Zveza upokojencev SRS pa jim je za urejanje prostorov že namenila 50.000 dinarjev. Nadalje so v programu predlogi za ustanovitev odborov in komisij pri izvršnem odboru za posa-

mezna področja delovanja. Ustanovili bodo odbor za organizacijsko ekonomsko vprašanja, odbor za rekreacijo, izlete, letovanja in šport, odbor za kulturo in organiziranje proslav ter družabnih večerov, odbor za socialna vprašanja, komisijo za pravno pomoč, komisijo za volilno kadrovska vprašanja in komisijo za odlikovanja in priznanja. Vsak četrtek bo (zaenkrat v prostorih krajevne skupnosti) delovala redna dežurna služba za vprašanja, probleme in predloge, ki jih imajo posamezni člani društva. Ena od bistvenih nalog v letošnjem letu je tudi pridobivanje novih članov. Odločili pa so se tudi, da bodo sodelovali v okviru krajevne skupnosti z družbenopolitičnimi in družbenimi organizacijami in društvi, pa tudi z organizacijami združenega dela na tem

področju. Vključili se bodo tudi v akcije krajevne skupnosti, kot so na primer Nič nas ne sme presenetiti in samozadržati, saj so ravno upokojenci v krajevni skupnosti močno aktivni. Društvo mora tudi aktivno delovati in si prizadevati pomagati članom, ščititi njihove interese in jih aktivno vključevati v vse oblike udejstvovanja.

Na skupščini so izvolili tudi nekaj novih članov Izvršnega odbora, saj jih nekaj, ki so doslej delali, zaradi bolezni ne more več delati.

V razpravi na koncu dnevnega reda so govorili še o možnostih organiziranja prehrane, o delovanju potrošniških svetov, o popustih v zdraviliščih in o ostalih problemih, ki tarejo člane društva upokojencev Ljubljana Kolodvor.

D. MAROLT

SC 6 Nove Poljane

Izvršni svet naše občinske skupščine je pred kratkim obravnaval informacijo o uskladitvi zazidalnega načrta CS 6 Nove Poljane z amandmaji, sprejetimi na skupščini in informacijo o dosedanjem poteku del na pripravah za izgradnjo nove soseske v naši občini.

Že junija lani je naša občinska skupščina obravnavala predlog zazidalnega načrta za območje med Ljubljano, železniško progo Lj.–Karlovac, Povšetovo ulico in podaljškom osi Glonarjeve proti severu, in ga sprejela z nekaterimi pripombami v obliki amandmajev. Ti so bili naslednji:

- da višina objektov ne presega P plus 8 etaž
- da je gostota prebivalcev v mejah kriterijev t. j. največ 300 na hektar
- da bo zagotovljena možnost osnovnošolskega izobraževanja
- da bodo zagotovljene zadostne kapacitete otroškega varstva
- da se zagotovi ustrezna povezava soseske z mestom in vpadnicami v Ljubljani.

Zavod za družbeni razvoj Ljubljane je uskladil načrt z zgoraj navedenimi amandmaji. IMOS Ljubljana je kot bodoči izvajalec pripravil na tej osnovi idejno rešitev za te objekte kakor tudi strukturo stanovanj po stopniščnih enotah. Po več usklajevalnih sestankih je IO stanovanjske skupnosti sprejel sklep, da se strinja s predlogom Zavoda za družbeni razvoj Ljubljane TOZD Urbanizem, da se zgradi 850 stanovanjskih enot s 65 in 60 m² netto stanovanjske površine, pri čemer gostota do 300 ljudi na hektar ne bo presežena.

-ab-

KIPARJEVA VIZIJA VELIKEGA REVOLUCIONARJA

Trenutek iz Titovih Užic

Obisk pri kiparju Dragu Tršarju, čigar spomenik bo stal na Trgu revolucije

Ravno v trenutku, ko je mojster Tršar dokončeval zadnjo verzijo portreta Edvarda Kardelja, smo stopili v njegovo delavnico. Srečno naključje, bi lahko rekli temu, saj je naša kamera prva zabeležila

Razvoj študije detajla je Tršar izpopolnjeval od osnutka do osnutka. V mojstrovih delavnici smo videli dva.

portret revolucionarja Kardelja, natančneje, detajl bodoče skulpture, ki bo v bronu in velikosti dva metra dvajset ter širini štirih in pol metrov stala na ljubljanskem Trgu revolucije, med sedanjim spo-

menikom revolucije in stolpnicu Iskre.

Javnosti je znano, da je akademski kipar Drago Tršar dobil prvo nagrado za osnutek bodočega spomenika revolucionarju in mislecu Edvardu Kardelju. Tako je odločila posebna komisija. Poleg spomenika NOB v Kamniku, skulpture Prežihovega Voranca na Ravnah in monumentalnega spomenika revolucije v Ljubljani, če naštejemo samo nekaj najbolj znanih del, pomeni delo pri oblikovanju skulpture Edvarda Kardelja za Drago Tršarja največji uspeh.

»Spomenik Edvarda Kardelja, kot sem si ga zamislil, predstavlja trenutek iz Titovih Užic,« je pripovedoval kipar. »Navdih mi je dala fotografija v znani knjigi o Edvardu Kardelju. Bila je najbližja tistemu, kar sem hotel tudi sam izraziti – Kardelj med ljudmi, oziroma korak pred njimi. Osnovna ideja mojega dela je samoupravljanje in

Kje so naše lutke?

Lutkovno gledališče v Ljubljani je bilo ustanovljeno 1948. leta in je 10. oktobra istega leta izvedlo prvo premiero. Že naslednjega leta je dobilo svojo prvo dvorano. Zaradi omejenih možnosti je sprva negovalo le marionete, že 1951. leta pa, ko je dobilo še eno dvorano, je Lutkovno gledališče pričelo tudi s programom ročnih lutk. Ta dva osnovna lutkarska tehnična principa je gledališče razvijalo in izvajalo vse do danes.

Obseg poslovanja ljubljanskega Lutkovnega gledališča se je od ustanovitve do danes nekolikokrat povečal, toda delovni pogoji so se vedno bolj slabšali. Lutkovno gledališče trenutno deluje v majhni marionetni dvorani, ki ima samo 86 sedežev, ki pa jo je gledališče in razvoj lutkarstva že davno prerasel; mnogo hujša pa je usoda ročnih lutk. Te so se morale 1976. leta izseliti in od takrat bolj ali manj životarjijo. Kolektiv Lutkovnega gledališča jih ohranja z velikimi težavami, tako da jim išče zatočišče zdaj tu, zdaj tam.

Lutkovno gledališče si ne mora pomagati iz tega, saj praktično ne ustvarja nikakršne akumulacije, da bi na ta način lahko izgradilo ali adaptiralo kakršne koli prostore za nove dvorane.

Da bi to področje, ki je predvsem še za naše najmlajše tudi del njihove splošne, predvsem pa kulturne izobrazbe še kako pomembno in je tako lutkarstvo nesporno potrebno, približali širši javnosti, je uredništvo Dogovorov organiziralo pogovor s predstavniki Lutkovnega gledališča Ljubljana. V današnjem delu prinašamo problematiko lutkarstva kot takega, v naslednji številki pa se bomo dotaknili reševanja prostorske problematike gledališča, saj bo letošnje leto, kot vse kaže, na tem področju prelomno; zasajene bodo prve lopate, kot se temu reče, za adaptacijo bodočega mestnega kulturnega doma, kjer bodo v prvi fazi rešili predvsem prostorski problem Lutkovnega gledališča.

● Kakor bomo znali Janezku vcepiti ljubezen do kulture, tako bo le-ta pri Janezu žela priznanje in razumevanje zanjo. Tako nekako je zapisano v enem od dokumentov Lutkovnega gledališča Ljubljana. Koliko to rej ta misel drži?

Edi Majaron, umetniški vodja LGL:

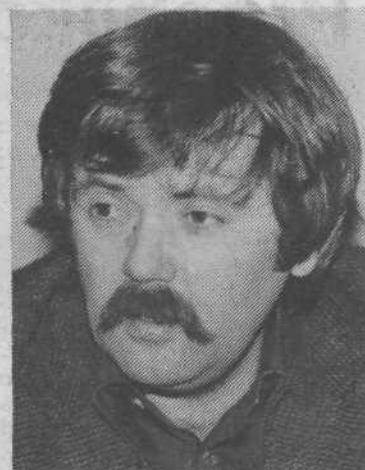
Gotovo je res, da je prav lutkovno gledališče običajno prvi stik mladega človeka s kulturo. Tega se mi seveda zavedamo. Lutka je otrokom tako blizu, da je, na določeni stopnji, to njihova igrača. Če pa govorimo o lutkarstvu kot celoti, kot gledališki umetnosti, moramo nanjo gledati kot na učno-vzgojni proces – ta pa lahko zajema ljudi od tretjega do, če hočete, trinosemdesetega leta.

Pojem lutkovnega gledališča je postal nekako nerazdružljiv z mnenjem, da je to le neka nižja, cenejša zvrst gledališča, namenjena izključno otrokom, in še to le za neko določeno starostno stopnjo, ker naj bi bil po svoji specifičnosti prenos spoznanj blizu le otroškemu dožemanju sveta, kjer lutke kot predmeti, podobno kot kopica igračk, oživijo v nekem imaginarnem življenju.

Seveda se je to, nekako že dve stoletji trajajoče mišljenje odraslih, da je lutkarstvo pač le neka oblika zabave, zakoreninilo tako daleč in tako močno,

Moram dodati, da do nedavne nismo imeli niti tekstov niti še nimamo svojih teoretskih raziskovalcev, in tako je cena lutkovnega gledališča, možnosti njegovega prodora, potrditev lutkarstva kot umetnosti precej manjša.

Vsaj doslej je bilo tako. Mislim, da smo na nek način lutkarji krivi, da ni bilo pravih šol – pravzaprav jih nimamo še sedaj – da bi se lahko spoprijeli z vsemi specifikami, ki jih lutkarstvo nudi. Kar je nekdo na tem področju spoznal, obvladal preko svojega vsakdanjega dela, je pač poskusil tega naučiti sodelavce okoli sebe. Tako je nastal nekakšen ceh, ki je ljubosu-

Ignacije Šunjić, direktor LGL

pa, da bodo letos, vsaj taka so zagotovila, v Beogradu odprli oddelek za lutkovno igro. To-liko zaenkrat, ne bo pa še niti režije, ne dramaturgije, ne tehnološko likovnega oddelka, ki pa je za lutkarstvo še kakó pomemben.

Sedaj se tu in tam kakšen Jugoslovan odloči in gre na študij lutkarstva v inozemstvo, kjer imajo nekaj tovrstnih fakultet ali akademij.

Poleg tega moram omeniti še naše akcije, ki jih je LGL pričel realizirati. V vsaki sezoni nameravamo povabiti iz dežel, kjer je lutkarstvo že zelo razvito, k nam po enega od tamkajšnjih mojstrov, ki naj bi s seboj pripeljal tudi potrebne strokovnjake, bodisi likovnike in druge, ki bi jih potreboval.

Tako smo lani realizirali predstavo s češkim režiserjem Pravljíčarjeve pravljice, ki je prav tako češkega izvora. Na tak način si tudi sami bogatimo svoja spoznanja, od strokovne ekipe do igralcev, ki sodelujejo v predstavi.

Letos je v planu sodelovanje z enim najboljših poljskih režiserjev, v letu 1981 pa z madžarskim avtorjem.

Ignacije Šunjić, direktor LGL:

Tu bi dopolnil naš pogovor, namreč prav tako, kot vabimo k sodelovanju umetnike iz drugih dežel, nameravamo tudi mi v teh deželah prikazovati naše dosežke s področja lutkovne umetnosti.

Edi Majaron:

Prav gotovo. Najmanj kar lahko storimo je vsaj izmenjava besedil, tu pa smo do sedaj resnično premalo storili, celo institucije v državnem merilu – ne samo da jih ne prevajamo v jezike, kamor bi jih lahko pošiljali, ne pošiljamo jih niti v originalu.

Navsezadnje nam dobrih tekstov niti ne manjka...

(Nadaljevanje prihodnjič)

Edi Majaron, umetniški vodja LGL

mno čuval te spoznave in jih, v smislu vzgoje kadrov, težko posredoval naprej.

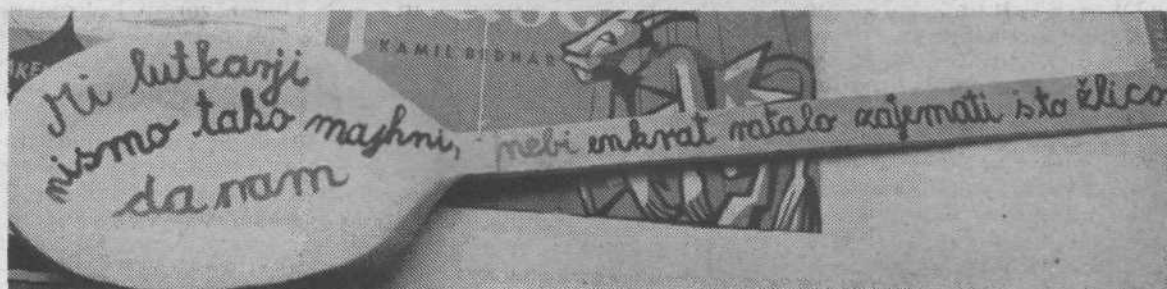
Tako smo prišli do zaprtosti in zdi se mi, da je slovensko lutkarstvo bilo do nedavne mogoče izrazito zaprta lutkarska sfera.

Ko omenjam to zaprtost mislim, da je veljala tudi v odnosih med našimi gledališči in med posameznimi institucijami, ki se s tem ukvarjajo. Zelo bi si želeli, da bi vnaprej sodelovanje steklo in to vseh, ki se z lutkarstvom ukvarjajo, saj se dogaja, da se borimo za oslovo senco ob dokazovanjih kdo ima bolj prav. Pogledov na lutkarstvo je toliko, kolikor nas v njem dela. Zdi pa se mi, da ne more biti škode ob tem – da je to pač še vedno predvsem področje, kjer pri delu prevladuje entuziazem in iskanje ustreznih oblik.

● Iz tega bi se dalo sklepati, da na AGRFTV še ne obstoji katedra ali oddelek za ta del umetnosti?

Edi Majaron:

Sploh ga ni in tudi nobenih predavanj niti informacij o lutkarstvu sploh ni. Upamo

Kljub že leta trajajočim težavam, s katerimi se lutkarji spopadajo, v njih žar ne ugaša...

Naša kamera je posnela nastanek zadnjega osnutka portreta Edvarda Kardelja, za katerega trdi kipar, da je najboljši.

Kardeljeva vodilna vloga v njem in mislim, da se mi je to kar dobro posrečilo. V celotni skulpturi bo realističen samo Kardeljev lik, vsi ostali liki so skicirani. Seveda sem poleg vsega upošteval tudi prostor, kjer bo stal spomenik, namreč na Trgu revolucije. Nova skulptura bo stala na tleh, brez podstavka, in vsi liki bodo enake velikosti. Z razdalje dvajsetih metrov bodo postave videti v naravni velikosti.

Kardeljev portret – detajl z bodoče skulpture – ni nastal na osnovi ene same fotografije, ampak je rezultat celega niza študij. Realistični obraz velikega revolucionarja je najbolj značilen za kiparsko umetnost Draga Tršarja. Umetnik je ta portret vseskozi dopolnjeval od osnutka do osnutka in imenoval zadnjega kot svoj najboljši portret Edvarda Kardelja.

TADEJ BRATOK

Sedanji prostori delavnice LGL v "cukrarni" na Povšetovi.